

NVE

Begrunnelse for vedtak

Solborg transformatorstasjon

Stavanger kommune i Rogaland

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Lnett AS
Referanse	202320355-29
Dato	30.06.2025
Ansvarlig	Ingrid Myrtveit
Saksbehandler	Torgrim Skogheim og Therese Haugen Lossius

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

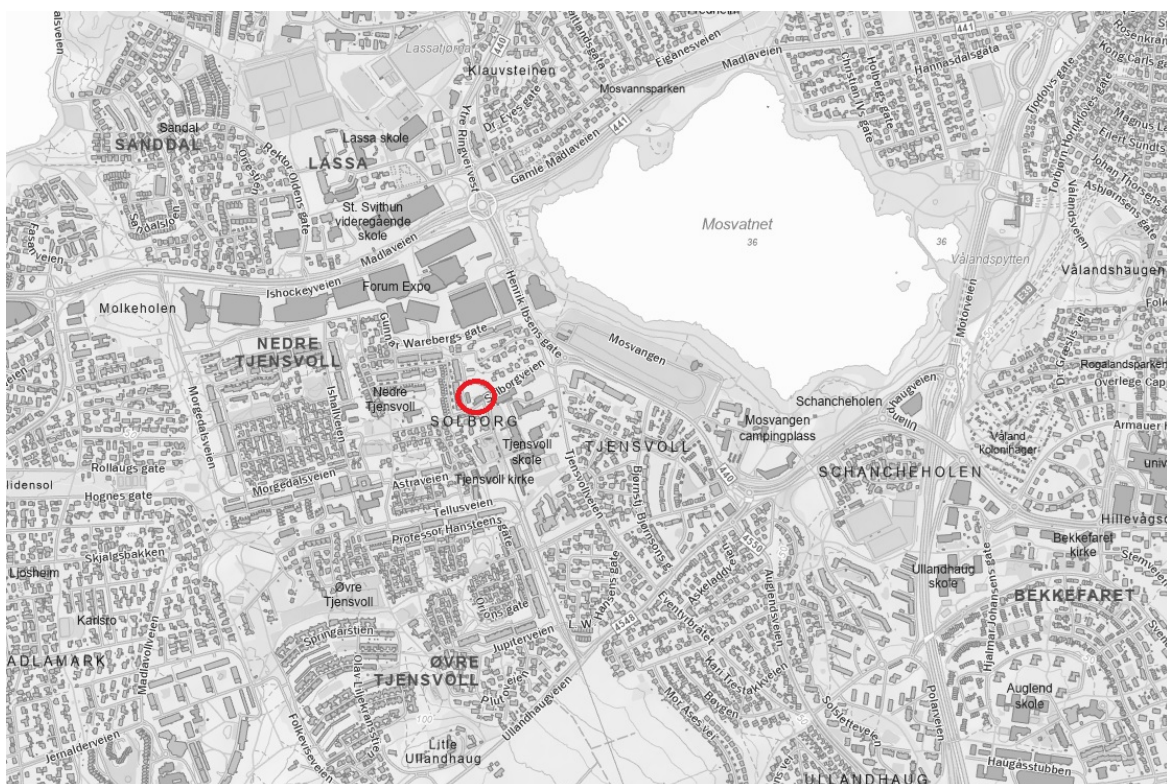
NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Sammendrag

NVE gir tillatelse til nye Solborg transformatorstasjon og riving av Tjensvoll transformatorstasjon og 50 kV Tjensvoll - Ullandhaug

NVE gir Lnett AS anleggskonsesjon til å bygge, eie og drive nye Solborg transformatorstasjon i Stavanger kommune i Rogaland (se kart 1). Stasjonstomten vil ha en samlet flate på ca. 2 450 m², hvor ca. 550 m² blir inngjerdet. Stasjonsbygget vil ha en grunnflate på ca. 420 m² og største høyde 13,5 meter. Tillatelsen inkluderer at dagens Tjensvoll transformatorstasjon som står på tomten kan rives. Samtidig gir NVE tillatelse til at Lnett kan rive dagens 50 kV ledning mellom Tjensvoll og Ullandhaug for å legge til rette for en senere oppgradering til 132 kV regionalnett med jordkabel.

Kart 1: Kart over området som viser plassering av omsøkte Solborg transformatorstasjon i Stavanger. Kilde: NVE Atlas

Hva mener høringspartene om tiltaket?

Stavanger kommune er positive til tiltaket og støtter valgt plassering, mens Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV mener ny stasjon bør bygges ved Stavanger Forum eller ikke bygges i det hele tatt. Andre naboer og berørte påpeker behov for gode avbøtende tiltak i anleggsfasen for å minske ulempene deres. Rogaland fylkeskommune og Statsforvalteren i Rogaland påpeker også behov for visse avbøtende tiltak i forbindelse med anleggsfase, særlig i forbindelse med rivingen av dagens 50 kV Tjensvoll-Ullandhaug.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Hvorfor gir NVE tillatelse til å bygge transformatorstasjonen

Hovedgrunnen for vedtaket er at dagens Tjensvoll transformatorstasjon er gammel og bør erstattes. Dagens stasjon er ikke tilrettelagt for anlegg for 132 kV. Lnett har gjennom søknaden vist til flere alternative løsninger for å erstatte stasjonen. Å bygge ny stasjon på samme tomt som dagens er etter Lnetts vurdering den beste løsningen. NVE er enig i at det omsøkte plasseringsalternativet er best egnet, og at det er et begrunnet behov for den nye stasjonen. NVE påpeker at anleggsarbeid i tettbygde områder krever god kommunikasjon med berørte parter, og setter vilkår om en detaljplan hvor avbøtende tiltak i anleggsfasen blir et viktig virkemiddel for å redusere ulempe.

Samtykke til ekspropriasjon

NVE gir samtidig Lnett samtykke til ekspropriasjon for permanent erverv av om lag 220 m² tomt fra to naboeiendommer til ny stasjon. Samtykke til ekspropriasjon gjelder også for nødvendige bruksrettigheter for å etablere midlertidige hjelpeanlegg som riggplasser, veier og kjørespor. NVE forutsetter at Lnett forsøker å komme fram til minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Innhold

1	Søknaden	4
1.1	Begrunnelse for søknaden	6
2	NVEs behandling søknaden	6
2.1	Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon	6
3	NVEs vurdering av søknad etter energiloven	7
3.1	Behov for tiltak	7
3.2	Systemløsning og andre tekniske forhold og økonomiske forhold	8
3.3	Virkninger for miljø og samfunn	13
4	NVEs konklusjon om søknad etter energiloven	24
4.1	Oppsummering av virkninger av tiltaket	24
4.2	Detaljplan	25
4.3	NVEs konklusjon	26
5	NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	27
6	Vedlegg – Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	32
6.1	Energiloven	32
6.2	Ekspropriasjonsloven	32
6.3	Samordning med annet lovverk	32
7	Vedlegg – Høringsparter	34

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 2: Visualiseringer av ny transformatorstasjon. Øverst er sett fra sydøst, og nederst er sett fra nord. Kilde: Lnett sin konsesjonssøknad av desember 2023.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

1.1 Begrunnelse for søknaden

Lnett begrunner søknaden med at nåværende Tjensvoll transformatorstasjon, både stasjonsbygg og nettanlegg, er i dårlig stand. Stasjonen er fra 1932, og forsynes blant annet via ledninger mellom Ullandhaug og Tjensvoll, som er fra 1955 og også modne for utskiftning. Det er ikke tilrettelagt for 132 kV spenningsnivå, som er målet for Lnetts systemspenning i regionalnettet. Eksisterende transformatorceller oppfyller ikke krav til rømningsveier, og har utfordringer med vanninntrengning i utsatt vær. Lnett har som utgangspunkt at nye stasjoner bygges med spenningsnivå 132 kV for å øke kapasiteten i nettet, samt redusere overføringstap. Som en del av fremtidig utvikling har Lnett planer om å erstatte ledningen mellom Tjensvoll og Ullandhaug med en jordkabel på 132 kV.

Å ikke utføre omsøkt tiltak vil innebære at eksisterende stasjon driftes videre, men at flere hovedkomponenter uansett må byttes grunnet tilstand og alder. Disse komponentene som må spesialtilpasses, ettersom stasjonen ikke er tilrettelagt for komponenter som følger dagens standard. Lnett er av den oppfatning at dette alternativet medfører økt risiko i anleggsfasen og totalt sett blir mer kostbart enn omsøkt tiltak, samt gir en mindre fremtidsrettet løsning med hensyn til fleksibilitet og levetid på anlegget.

2 NVEs behandling søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter ekspropriasjonsloven. Konsesjonssøknaden skal også oppfylle kravene til utredninger etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger. Prinsippene i naturmangfoldloven skal dessuten legges til grunn som retningslinjer i vurderingen av om konsesjon skal gis. En nærmere omtale av lover og forskrifter finnes i vedlegg A. I tillegg til NVEs behandling, skal tiltaket også avklares etter andre relevante sektorlover.

2.1 Høring av konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon

NVE sendte konsesjonssøknaden og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse på høring 17. september 2024. Lnett videresendte høringsbrevet til berørte grunneiere, rettighetshavere, naboer og gjenboere den 18. september 2024. Fristen for å komme med høringsuttalelse til søknaden ble satt til 31. oktober 2024. Den offentlige høringen av søknaden med konsekvensutredning ble kunngjort i Stavanger Aftenblad, RA Stavanger og Norsk lysingsblad.

Hvilke instanser som fikk søknaden på høring, kommer frem av vedlegg B.

NVE mottok til sammen 9 høringsuttalelser til søknaden. Lnett kommenterte uttalelsene i brev av 13. desember 2024. Hovedtemaer fra uttalelsene og Lnetts kommentarer er oppsummert under.

Flere privatpersoner i nærområdet til ny stasjon trekker fram forhold som støy, trafikkavvikling og visuelle virkninger av ny stasjon som hovedbekymringer. Stavanger kommune skriver i sin høringsuttalelse at de også ser anleggsfasen som mest utfordrende. Utover det mener kommunen at plassering av ny stasjon er god og at de permanente inngrepene har akseptable virkninger for de berørte eiendommene. Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV mener plasseringen av omsøkt transformatorstasjon er helt uakseptabel, og påpeker at de har ment dette i flere omganger tidligere. Borettslaget peker mot at andre alternativer burde vært utredet bedre og foretrekker en løsning med plassering ved Stavanger Forum (alternativ 2). Statsforvalteren i Rogaland og

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Rogaland fylkeskommune har kommentert på temaene naturmangfold, kulturminner, landbruk og støy, hvor relevante innspill tas inn under de aktuelle temaene under vurderinger av virkninger. Statnett er positive til tiltak som forsterker 132 kV regionalnett i området, og minner samtidig på å avklare anleggenes funksjonsegenskaper jf. forskrift om systemansvar § 14.

Lnett har i sine kommentarer til høringsinnspillene vist til at trafikkavvikling, støy, støv og tilpasninger av anleggsperiode for fugl vil utdypes mer inngående i en detaljplan, som de forventer krav om fra NVE. Lnett har utarbeidet en oppdatert støyrapport siden søknadstidspunkt som viser en betydelig forbedret støysituasjon for omgivelsene sammenlignet med eksisterende Tjensvoll transformatorstasjon. Til borettslagets innspill om å gå for alternativ 2 svarer Lnett at alternativet er dyrere og de har forkastet det blant annet grunnet innspill fra Stavanger kommune. Lnetts kommentarer til Statsforvalteren og fylkeskommunens uttalelser gjengis under de aktuelle temaene med de delene som er relevante for våre vurderinger i konsesjonsspørsmålet. Alle høringsuttalelsene og Lnetts kommentarer er tilgjengelige i sin helhet på sakens nettside www.nve.no/18250/A eller via innsynsløsningen [elnnsyn](#).

3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven

Konsesjonsbehandling etter energiloven innebærer en konkret vurdering av fordeler og ulemper tiltaket har for samfunnet som helhet. NVE kan gi konsesjon til et anlegg dersom de samlede positive konsekvensene av tiltaket er større enn de negative for samfunnet. Vurderingen av om det skal gis konsesjon til et omsøkt tiltak er en faglig skjønnsvurdering.

I dette kapittelet vil NVE redegjøre for vår vurdering av anlegget som Lnett har søkt om. Vi vil vurdere behovet for tiltaket og hvilke systemløsninger som kan møte behovet. Vi vil sammenligne omsøkt løsning med relevante, alternative systemløsninger for å kunne vurdere om Lnett har søkt om den mest hensiktsmessige løsningen. Dette vil blant annet gjøres gjennom en vurdering av prissatte og ikke-prissatte virkninger av systemtekniske egenskaper. Vi vil kommentere den tekniske utformingen av omsøkt løsning. Deretter drøftes relevante virkninger av tiltaket for miljø og samfunn.

3.1 Behov for tiltak

3.1.1 Søkers begrunnelse

Lnett skriver i søknaden at behovet for ny transformatorstasjon skyldes alderen og tilstanden til eksisterende Tjensvoll transformatorstasjon. Tjensvoll transformatorstasjon er utdatert teknisk og funksjonelt, og flere hovedkomponenter har behov for utskiftning. Videre ønsker Lnett å legge om fra 50 kV til 132 kV systemspenning, noe Tjensvoll transformatorstasjon ikke er tilrettelagt for. I tillegg oppfyller ikke stasjonen dagens krav til rømningsveier, og den har utfordringer knyttet til vanninntrengning ved utsatt vær.

Lnett forventer kun en moderat forbruksvekst i området, som følge av at området i stor grad allerede er utbygget. Ved etablering av ny transformatorstasjon, mener Lnett derfor at det er behov for mindre reservekapasitet enn for andre nye stasjoner.

Konsekvensene av å ikke gjennomføre tiltak er at Tjensvoll transformatorstasjon driftes videre, noe som imidlertid vil kreve at flere hovedkomponenter byttes som følge av tilstand og alder.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

I tillegg til ny transformatorstasjon, søker Lnett om å rive eksisterende 50 kV ledning mellom Tjensvoll Stasjon og Ullandhaug. Denne ledningen er utdatert og kan ikke driftes på 132 kV. Lnett vil forelegge planer om å bygge en ny forbindelse på 132 kV mellom ny transformatorstasjon og Ullandhaug under gjeldende områdekonsesjon.

3.1.2 NVEs vurdering av behovet

NVE støtter Lnetts vurdering av at det er behov for å gjøre tiltak for å ivareta funksjonaliteten i nettet og for å opprettholde forsyningssikkerheten.

3.2 Systemløsning og andre tekniske forhold og økonomiske forhold

3.2.1 Forkastet systemløsning – legge ned Tjensvoll transformatorstasjon uten å erstatte den

Lnett har gjort en innledende vurdering av det systemtekniske alternativet å legge ned Tjensvoll transformatorstasjon uten å bygge en ny transformatorstasjon for å erstatte denne. Alternativet innebærer at dagens belastning på Tjensvoll flyttes til de nærliggende stasjonene Madla, Mosvannet og Ullandhaug.

Lnett vurderer at dette alternativet er kostbart, gir store tap i nettet som følge av store avstander og gir stor fare for spenningsproblemer i normal drift. Det vil kreve kostbare tiltak for å øke kapasiteten i stasjonene som lasten flyttes til, samt legging av nye distribusjonsnettkabler. Når lasten flyttes til andre stasjoner, blir det mindre kapasitet til å håndtere økt belastning der. Videre har flere av de nærliggende stasjonene noe reserve fra Tjensvoll i dag, noe man vil miste hvis Tjensvoll legges ned.

I tillegg vurderes det å være vanskelig gjennomførbart å legge ned Tjensvoll med hensyn til fremføring av kabler for nødvendige traseer. Lnett vurderer derfor at alternativet ikke er aktuelt, og inkluderer det ikke i den samfunnsøkonomiske sammenligningen i påfølgende delkapittel.

Basert på beskrivelsene til Lnett er NVE enig i at alternativet med å fjerne Tjensvoll transformatorstasjon, uten å erstatte denne med en annen transformatorstasjon, ikke fremstår som et aktuelt alternativ. Alternativet vil gi utfordringer med spenningskvalitet og håndtering av lastutvikling i området, samtidig som at det er dyrere enn de andre alternativene. NVE mener at alternativet er tilstrekkelig belyst gjennom Lnetts vurderinger.

3.2.2 Forkastede plasseringer

Lnett har i konsesjonsprosessen vurdert ulike plasseringer for å etablere en ny transformatorstasjon som erstatning for eksisterende Tjensvoll transformatorstasjon. Flere av alternativene ble forkastet på bakgrunn av tekniske og økonomiske vurderinger. Det gjelder blant annet ulike plasseringer av stasjonen på eksisterende stasjonstomt, samt plasseringen ved Rubbhallen/Tjensvollkrysset.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.2.3 Vurderte systemløsninger og tekniske løsningsvalg

I konsesjonssøknaden har Lnett vurdert prissatte og ikke-prissatte virkninger av to ulike konsepter (1A og 1B), samt nullalternativet. På forespørsel fra NVE har Lnett også vurdert virkningene av stasjonsalternativ 2, på bakgrunn av innspill fra beboere i nærheten.

- Nullalternativet: Driften av Tjensvoll transformatorstasjon videreføres, og det gjennomføres nødvendig vedlikehold og oppgraderinger for drift i 10 år. Deretter vil det investeres i en ny transformatorstasjon, i tråd med konsept 1B. Nullalternativet innebærer altså en utsettelse av bygging av ny stasjon.
- Konsept 1A: Det bygges ny transformatorstasjon på eksisterende stasjonstomt nær dagens plassering med to transformatorceller og mulighet for utvidelse med en tredje transformatorcelle ved behov. Stasjonen får samtidig forsyning fra Krossberg og Ullandhaug transformatorstasjoner, og full reserve ved feil.
- Konsept 1B (omsøkt): Det bygges ny transformatorstasjon på eksisterende stasjonstomt nær dagens plassering med én transformatorcelle. Det legges til rette for å utvide stasjonen med én transformatorcelle og 132 kV koblingsanlegg ved behov på et senere tidspunkt. Stasjonen forsynes med en radial fra Ullandhaug transformatorstasjon, med reserve via distribusjonsnettet primært fra Ullandhaug transformatorstasjon.
- Stasjonsalternativ 2: Det bygges en ny transformatorstasjon på parkeringsplassen ved tennishallen på Forum-området. Den tekniske løsningen på stasjonen er lik som konsept 1B.

NVE mener at Lnett har vurdert tilstrekkelige relevante alternativer.

3.2.4 Rangering av systemløsningene basert på kostnader og systemtekniske egenskaper

Her gjør vi en teknisk og økonomisk vurdering av omsøkt løsning, nullalternativet og alternative løsninger. I denne vurderingen av omsøkt løsning, nullalternativet og alternativ løsning som vi foretar her, inngår ikke vurderinger av miljø- og arealvirkninger, som vil vurderes i kapittel 3.3. Vi viser til kapittel 4 for en samlet vurdering av alle virkninger. Kostnadsberegninger er et viktig element i vurderingen, men vi understreker samtidig at en rekke gevinster og ulemper ikke kan tallfestes. En skjønnsmessig vurdering av ikke-prissatte verdier inngår derfor også i den teknisk-økonomiske vurderingen. Både prissatte og ikke-prissatte virkninger er Lnetts vurderinger.

I tabellen under oppsummerer vi de prissatte virkningene for vurderte alternativer, og rangerer disse. Deretter legger vi til ikke-prissatte virkninger og rangerer alternativene basert på disse. Til slutt rangerer vi alternativene etter samlede tekniske og økonomiske virkninger for kraftsystemet. De prissatte virkningene er satt av Lnett, mens de ikke-prissatte virkningene er satt av NVE basert på opplysninger i søknaden.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Tabell 1: Rangering av systemløsninger basert på kostnader og systemtekniske egenskaper. Tall er oppgitt i millioner kroner. Ikke-prissatte virkninger for miljø og samfunn vurderes i kap. 3.3 og er ikke inkludert i denne tabellen.

		Nullalternativ	Konsept 1A	Konsept 1B (omsøkt)	Stasjonsalternativ 2
Prissatte system- virkninger	Investeringskostnad	182	202-274	142	149
	Avbruddskostnader	<1	<1	<1	<1
	Sum	182	205-277	142	149
Rangering ut fra prissatte virkninger		3	4	1	2
Ikke-prissatte systemvirkninger	Endringer i tapskostnader	Referanse (0)	Liten positiv	Liten positiv	Liten positiv
	Drift- og vedlikeholdskostnader	Referanse (0)	Liten positiv	Middels positiv	Middels positiv
	Driftsmessig fleksibilitet/mulighet for utvidelse	Referanse (0)	Stor positiv	Middels positiv	Middels positiv
	Fleksibilitet forsyningsområde	Referanse (0)	Middels positiv	Liten positiv	Liten positiv
	Beredskap/KILE- eksponering	Referanse (0)	Stor positiv	Liten positiv	Liten positiv
Rangering ut fra ikke-prissatte virkninger ¹		4	1	2	2
Foreløpig samlet rangering		4	3	1	2

Prissatte virkninger

Investeringskostnader:

Konsept 1B (omsøkt) har de laveste investeringskostnadene, med ny transformatorstasjon på eksisterende tomt, én transformatorcelle og ensidig forsyning.

Nullalternativet innebærer videreføring av eksisterende transformatorstasjon i 10 år, før den erstattes med ny stasjon i tråd med konsept 1B. Merkostnaden ved nullalternativet sammenlignet med konsept 1B skyldes nødvendige vedlikeholdstiltak i stasjonen i løpet av de 10 årene før den erstattes.

¹ Settes ihht. NVEs veileder i samfunnsøkonomisk analyse ([Samfunnsøkonomiske analyser av nettiltak](#))

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Konsept 1A er vesentlig dyrere enn konsept 1B. Det skyldes at konseptet inkluderer to transformatorceller, doble samleskinner i alle koblingsanlegg og tosidig forsyning.

Stasjonsalternativ 2 har investeringskostnader i nærheten av omsøkt konsept 1B, med noe høyere kostnader knyttet til blant annet ekstra grøft mellom eksisterende Tjensvoll stasjon og tomten ved Tennishallen på Forum. Lnett påpeker at kostnadsanslaget for alternativ 2 er noe mer usikkert enn de andre på grunn av erverv og salg av tomteareal med usikker pris.

Avbruddskostnader:

Avbruddskostnadene er små og tilnærmet like for alle alternativer, da samtlige alternativer ifølge Lnett har tilstrekkelig reserve.

Ikke-prissatte virkninger

Endringer i tapskostnader

Konsept 1B og stasjonsalternativ 2 forbedrer tapskostnadene sammenlignet med nullalternativet, og har også noe mindre tap enn konsept 1A på grunn av færre komponenter.

Drift- og vedlikeholdskostnader

Konsept 1B og stasjonsalternativ 2 forbedrer også drifts- og vedlikeholdskostnader sammenlignet med nullalternativet, og har også noe mindre kostnader enn konsept 1A. Det er fordi omfanget av vedlikehold blir større for konsept 1A som har flere komponenter.

Driftsmessig fleksibilitet/mulighet for utvidelse

Både konsept 1B og stasjonsalternativ 2 har mulighet for å utvide med en ekstra transformatorcelle ved behov, og er derfor mer fleksibel enn nullalternativet. Konsept 1A har allerede to transformatorceller og mulighet for en tredje, og er derfor vurdert å være det mest fleksible alternativet.

Fleksibilitet forsyningsområde

Konsept 1A gir den største fleksibiliteten i forsyningsområdet, på grunn av stor kapasitet og tosidig forsyning, noe som gir fleksibilitet i forhold til videre utvikling i forsyningsområdet. Konsept 1B og stasjonsalternativ 2 har større kapasitet og bedre fleksibilitet enn nullalternativet.

Beredskap/KILE-eksponering

Nullalternativet kommer dårligst ut mtp. forsyningssikkerhet, da anlegget er gammelt og det er økende fare for langvarige utfall. Konsept 1A kommer best ut, da dette konseptet har full reserve ved feil. Konsept 1b og stasjonsalternativ 2 har samme forsyningssikkerhet. Ny og driftssikker stasjon vil utgjøre en forbedring fra dagens situasjon.

LNetts samlede vurdering av løsningene

I sin vurdering av alternativene vektlegger Lnett at omsøkt alternativ er kompakt og kostnadseffektivt, og at det vil dekke forventet forbruk for området. Løsningen er også fleksibel ved at det tilrettelegges for utvidelse hvis det blir behov for dette. Reserve betjenes via distribusjonsnettet i hovedsak fra Ullandhaug transformator, og det er kun et fåtall timer i året hvor det ikke er full reserve. Lnett vurderer risikoen for feil i disse timene til å være liten.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Ved behov kan tosidig forsyning vurderes på et senere tidspunkt hvis lastutviklingen skulle tilsi det. Omsøkt alternativ har ikke behov for midlertidige, fordyrende koblingsanlegg, da eksisterende Tjensvoll stasjon vil være i drift til Solborg stasjon er ferdigstilt.

Nullalternativet anses av Lnett som både risikabelt og dyrt. Alternativet vil kreve tilpasninger og endringer av eksisterende bygg, samt at nødvendige komponenter kan være vanskelig å få tak i. Alternativ 1A vil være betydelig dyrere enn omsøkt alternativ, og vil ha en betydelig overkapasitet ved normal drift.

Stasjonsalternativ 2 er vurdert tilnærmet likt som konsept 1B i den teknisk-økonomiske analysen, med unntak av litt høyere investeringskostnader. Lnett ønsker imidlertid ikke å gå videre med dette alternativet etter dialog med Stavanger kommune som har en langsiktig plan om å bygge i området.

NVEs vurdering og konklusjon

NVE er enig i at nullalternativet fremstår som mindre kostnadseffektivt og mer risikabelt enn omsøkt alternativ. Behovet for ny stasjon skyldes i hovedsak tilstanden til eksisterende stasjon, og det er økende risiko for langvarige utfall ved videreføring. Alternativet vil også bli mer kostbart enn omsøkt alternativ fordi det vil være betydelige kostnader knyttet til vedlikehold og utskiftning av komponenter.

Basert på beskrivelsene til Lnett er NVE også enig i at konsept 1A har en overkapasitet som gjør alternativet betydelig dyrere enn konsept 1B. Det fremstår som mer rasjonelt å utvide stasjonen i konsept 1B hvis lastutviklingen skulle tilsi dette. I følge Lnett sin kraftsystemutredning for Sør-Rogaland vil dette trolig ikke bli nødvendig i nærmeste framtid.

Konsept 1B og stasjonsalternativ 2 fremstår som relativt likeverdige alternativer basert på kostnader og systemtekniske egenskaper. De har samme tekniske løsning for stasjonen, og forskjellen mellom alternativene dreier seg om plassering av stasjonen. Alternativene er tilstrekkelig fleksible til å håndtere fremtidig lastutvikling, de er kostnadseffektive og tilrettelegger for overgang til 132 kV systemspenning i området.

Kommentarer til tekniske spesifikasjoner for omsøkt løsning

Omsøkte tiltak vil bygges for lavohmig jordet systemjord, i tråd med Lnetts påbegynte omlegging fra spolejordet systemjord til lavohmig jordet systemjord i området. Det forventes at omsøkte tiltak vil føre til liten endring i de totale ladestrømmene. Det vil ifølge Lnett ikke bli behov for reaktor i Solborg transformatorstasjon. NVE mener, basert på beskrivelsene til Lnett, at valgte systemjording er hensiktsmessig og i tråd med plan for utvikling av nettet i området.

Den nye transformatorstasjonen planlegges med gassisolert koblingsanlegg (GIS-anlegg), fortrinnsvis uten SF₆-gass. NVE minner om at det er innført en avgift på bruk av SF₆ i Norge. Dette kan påvirke både investerings- og driftskostnadene for GIS-anlegg med SF₆. Vi legger til grunn at Lnett tar hensyn til dette i vurderingen av isolasjonsmedium til GIS-anlegget.

Lnett ønsker overgang fra 50 kV til 132 kV systemspenning i området, for å øke kapasiteten i nettet og redusere nettap. Omsøkt løsning bygges derfor for 132 kV spenning. NVE er enig i at 132 kV er hensiktsmessig spenningsnivå og i tråd med utviklingen i området.

NVE

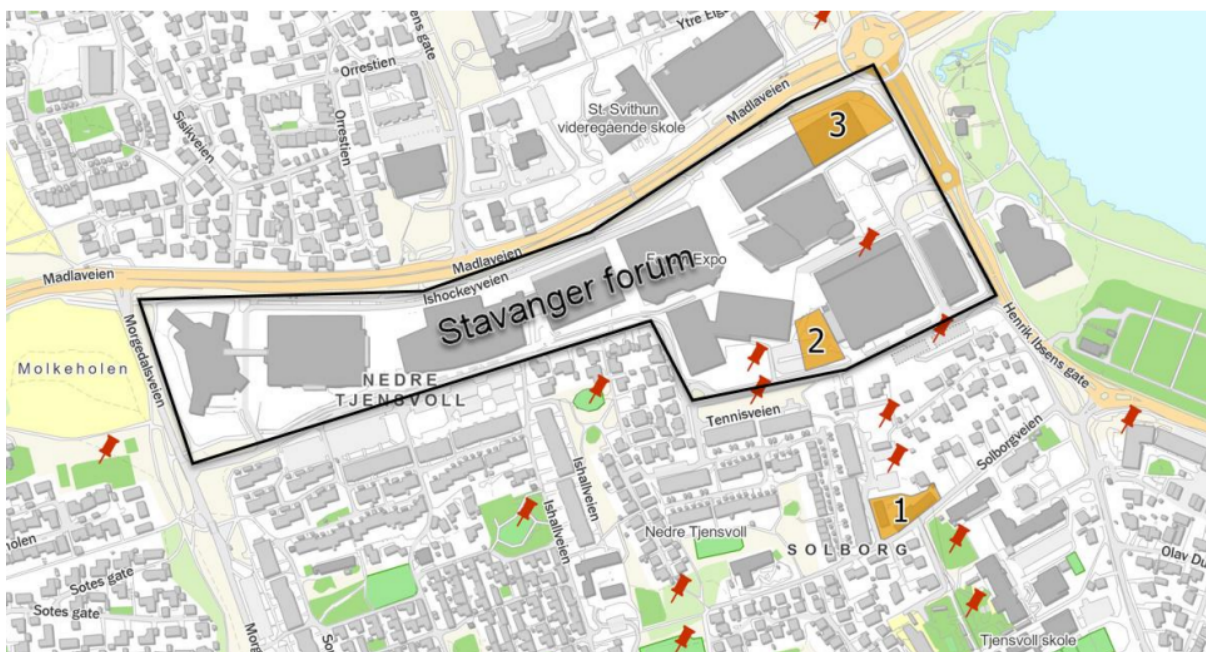
Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.3 Virkninger for miljø og samfunn

3.3.1 Virkninger for nabobebyggelse

Fysisk plassering

Lnett søker om å bygge ny stasjon på samme tomt som dagens stasjon står, med noen justeringer. I forbindelse med søknaden ble det vurdert flere alternative plasseringer innenfor Tjensvoll-området. Området er relativt tett utbygd, og det er lite tilgjengelig areal for ny transformatorstasjon. Figur 3 viser alle steder Lnett har vurdert for ny stasjonsplassering, hvorav de brune firkantene merket 1, 2 og 3, ble utredet videre.

Figur 3: Kartutsnitt som viser vurderte plasseringer for ny stasjon med røde tegnestiftsymboler. Polygonene 1, 2 og 3 ble utredet videre av Lnett. Kilde: Lnett sin konsesjonssøknad av desember 2023.

Alternativ 2 og 3 befinner seg ved Stavanger Forum, som er et stort konferansesenter og utstillingsområde med idrettsanlegg som har flere store bygg, hvor Lnett så at de kunne innlemme en ny transformatorstasjon. Lnett skriver i søknaden at det har vært utfordrende å finne en plassering som samtidig lå godt til rette med tanke på fremføring av strømmettet. Lnett har drøftet stasjonsplassering med Stavanger kommune, som har gitt uttrykk for at de foretrekker plassering 1, dagens stasjonstomt. Dette med bakgrunn i fremtidige planer om utvikling av Forum-området.

Ved sammenligning av alternativene vil alle falle innenfor område avsatt til bebyggelse, enten i form av boligbebyggelse (alternativ 1), idrettsområde (alternativ 2), eller næringstjeneste (alternativ 3). Alternativene har nokså like virkninger for miljø og samfunn, foruten friluftsliv hvor alternativ 2 og 3 faller innenfor område for regionalt friluftsliv Tjensvoll-Limahaugen.

Lnett skriver videre at omsøkt alternativ er forventet å gi kortest anleggsperiode. Omsøkt alternativ er beregnet å ha rundt syv millioner kroner lavere investeringskostnad enn alternativ 2, som vist i Tabell 1.

NVENorges vassdrags-
og energidirektorat

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV med sine 169 leiligheter fordelt på blokkleiligheter, kjede- og rekkehus, skriver i sin høringsuttalelse at omsøkt plassering av ny stasjon er uakseptabel for dem. Borettslaget mener plasseringen vil påføre mange leiligheter verditap som følge av flere ulemper. Videre peker borettslaget på at nedlegging av stasjonen uten reinvestering burde vært utredet grundigere. De mener også at det er oppsiktsvekkende at Lnett har lagt bort alternativ 2 på bakgrunn av drøfting med kommunen. Borettslaget mener det vises stor velvillighet overfor kommunens planer for Stavanger forum som de ikke finner igjen som omsorg for deres behov i de bruks-konfliktene som opptrer ved stasjonsplassering i nabolaget og boligområdet deres. Borettslaget argumenter videre for at plassering ved alternativ 2 er et reelt alternativ, og viser til at Stavanger Forum har store åpne områder, buksering av transformator byr ikke på problemer, det vil være et nesten helt åpent strekk for 132 kV kabel fra Ullandhaug til ny stasjon og retur av 11/22 kV kabel til distribusjonsnettet. Plasseringen ved forumet vil kunne gjøres helt klar før riving av eksisterende stasjon, men unngå anleggsarbeid i tettbebyggelse Symreveien/Solborgveien. Borettslaget mener også et makebytte av eiendom vil gi Stavanger kommune nye muligheter på åpen tomt ved Solborg som kan nyttes til kommunale boliger, barnehage eller parkområde.

Stavanger kommune skriver i sin høringsuttalelse at de er enige med Lnett i det omsøkte plasseringsalternativet. Kommunen påpeker byggefasen som mest utfordrende mtp. beliggenheten i tettbygd strøk. I et senere brev av 1. november 2024 rettet mot borettslaget utdypet kommunen begrunnelsen for uttalelsen som ble gitt. Stavanger kommune påpeker at det finnes ingen «enkle» løsninger for stasjoner eller kabeltraseer i et tettbebyggelse område. De mener like fullt at det er løsbart og at perioder med byggeaktivitet er vanskelig å unngå i en bymessig situasjon. Kommunen viser til at det har eksistert en transformatorstasjon på stedet siden 1932, og de vurderer virkningen av forslaget opp imot det som er dagens situasjon.

NVE oppfatter at plassering av ny stasjon står delt mellom Lnett og Stavanger kommune på en side, og Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV på andre siden. Øvrige naboer har gitt mest uttrykk for at de misliker anleggsarbeidet som medfølger reinvestering av stasjonen, og i mindre grad gitt direkte uttrykk for at de er uenig i plasseringen. NVE forholder seg til føringer for vårt forvaltningsskjønn som er å finne den løsningen som er til det beste for samfunnet som sådan. NVE vurderer at omsøkt plassering kommer gunstigere ut økonomisk enn alternativ 2, selv med usikkerhet rundt beregningene. NVE legger også til grunn at det på omsøkt tomt har eksistert en transformatorstasjon siden 1932 med utvidelser i 1955 og 1983, slik at den type infrastruktur har naturlig tilhold i et stadig mer tettbygd bysamfunn. For borettslaget og nærmeste naboer er det forståelig at en transformatorstasjon representerer et uønsket element, som man gjerne ønsker flyttet vekk om mulig. NVE mener Lnett har gitt gode grunner for at nedleggelse av stasjonen uten reinvestering er en dårlig løsning med tanke på nettap og forsyningssikkerhet. NVE er dermed enig med Lnett at en ny stasjon tilrettelagt for 132 kV systemspenning er mest fremtidsrettet. Plasseringen på omsøkt alternativ gjenbraker dagens stasjonstomt og tillater byggingen av ny stasjon mens dagens stasjon fortsatt driftes. Lnett sine vurderinger av alternative plasseringer viser utfordringene med å innlemme transformatorstasjoner i tettbygd strøk. NVE ser det derfor som en god løsning å gjenbrake en eksisterende transformatorstasjonstomt til ny stasjon, og at dette er til det beste for samfunnet som sådan tross ulempene for nærmeste bebyggelse.

Driftsstøy

I konsesjonssøknaden har Lnett fått utført en støyberegning fra Brekke & Strand Akustikk AS (Figur 4). Rapporten viser at den nye stasjonen vil gi et betydelig redusert støyinnivå med 14-18 desibel (dB)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

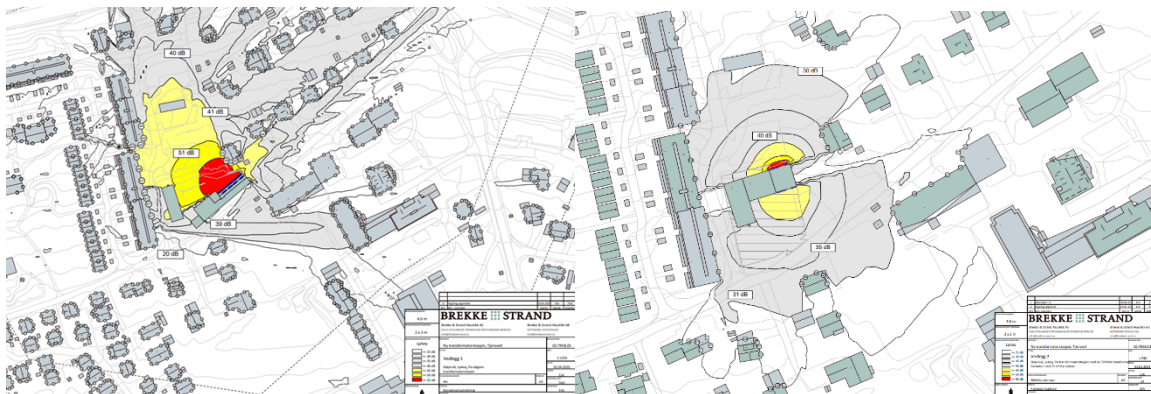
for de nærmeste boligene sammenliknet med nivået fra dagens stasjon. Ved ny stasjon vil støynivået ligge mellom 34 til 37 dB, noe som er 6-9 dB under kravene i *Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442, 2021)*. Ingen boliger får støynivå over kravene. For å eventuelt dempe støyen ytterligere anbefaler utreder muligheten for å montere lydabsorbenter inne i transformatorceller, eller ha mindre åpningsareal i lufteristene eller en lydfelleløsning i ristene for å gi mindre støyavstråling til omgivelsene.

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV skriver i sin høringsuttalelse at de er bekymret for økt støy ettersom transformatorcellen kommer nærmere deres bebyggelse. De viser til et sitat fra støyberegningen om at den øverste delen av Tennisveien 1-7 samt boliger sør for stasjonen, vil få vesentlig større støynivå enn ved dagens situasjon (fra 20 til 31 dB).

Stavanger kommune skriver i sin uttalelse at de er svært fornøyde med støyrapporten som er laget og de målsettinger som er lagt til grunn. De mener virkningen av å bygge en ny stasjon er at støynivået går markant ned og innebærer en forbedring i området.

Lnett kommenterer innspillene med å vise til at ny stasjon fører til at alle boliger i området vil få støyforhold innenfor gjeldende retningslinjer. Når det gjelder de som får en forringet støysituasjon slik borettslaget påpeker, viser Lnett til at dette er støyverdier i størrelsesorden opp til 32 dB, som en så lav verdi at det ikke utløser behov for tiltak. Områder med utendørs støynivå under 40 dB regnes som «stilleområde» i henhold til retningslinjene (T-1442/2021).

NVE konstaterer at ny stasjon gir en betydelig reduksjon i støy for omgivelsene, og at beregnet lydnivå er godt under kravene i retningslinjene for støy gitt at komponentene plasseres som forutsatt i støyberegningen. Ettersom stasjonen skal etableres i et boligområde med korte avstander til nærmeste bolig bør Lnett etter NVEs vurdering vurdere å gjennomføre de støyreduserende tiltakene av hensyn til nærmeste nabobebyggelse. Tiltakene framstår enkle og har sannsynligvis lav kostnad.

Figur 4: Til venstre er beregnede støysoner for dagens stasjon. Til høyre ser man beregnede støysoner fra ny stasjon. Kilde: Vedlegg fra Lnetts konsesjonssøknad av desember 2023.

Skyggekast

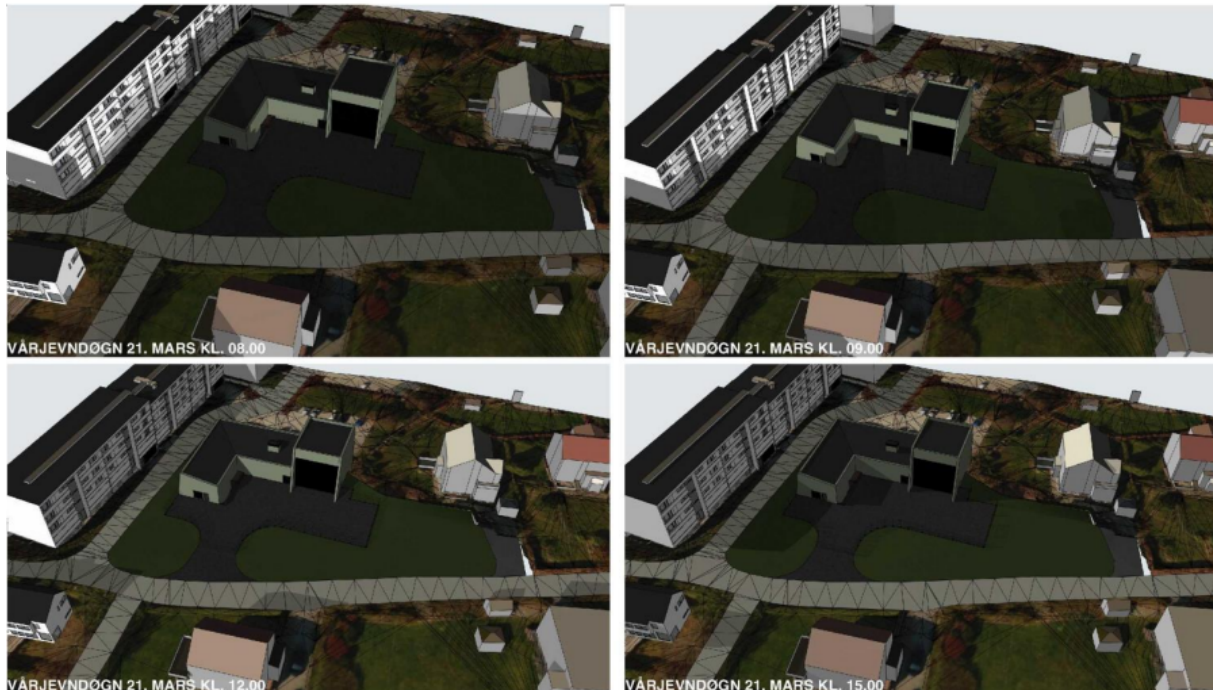
Lnett har utarbeidet en sol- og skyggestudie som viser skyggen fra nytt stasjonsbygg, se Figur 5 under. Vinterstid er skyggebidraget fra øvrig bebyggelse stort og solstudien av ny stasjon viser at det ikke vil være vesentlig endring. Ved vår- og høstjevndøgn viser studien at stasjonsbygget frem til 9-tiden på morgenen vil kaste skygge på beboede etasjer på deler av boligblokken, sammen

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

med øvrig bebyggelse i området. Ved midtsommer viser studien at solen i 7-8-tiden på morgenen står høyt nok til at stasjonen ikke vil kaste skygge på boligblokken.

Figur 5: Skyggecast fra stasjonsbygg under vårjevndøgn. Kilde: Lnetts konsesjonssøknad av desember 2023

NVE konstaterer at det nye stasjonsbygget vil medføre noe skyggecast mot nærmeste bebyggelse før klokken 09 på morgenen i perioder på våren og høsten. NVE legger til grunn at Lnett har plassert stasjonen på best mulig vis for å minimere skyggeeffekter. Utforming av ny stasjon vil i følge Lnett også føre til at enkelte naboer vil oppleve en forbedring. Skyggecastene er begrenset til en relativt kort periode på dagen og en kort periode av året. Ulempene dette medfører for nærmeste naboer til stasjonen er etter NVEs vurdering av begrenset og akseptabelt omfang gitt at dette er ansett som best egnede plassering for nytt stasjonsbygg.

Elektromagnetiske felt

Folk som bor nære elektriske anlegg, er ofte opptatt av strålefare fra elektromagnetiske felt. Lnett har ikke gjennomført beregning av magnetfelt rundt ny stasjon, men skriver at ut fra erfaring med andre nye stasjoner i senere tid og vurderinger Lnett har gjort, forventes magnetfeltet fra Solborg transformatorstasjon å ligge under utredningsnivået på 0,4 mikrottesla, som er måleenheten for magnetfelt. Fra liknende stasjoner skriver Lnett at målinger har vist at feltnivået er tilnærmet null i 5-10 meters avstand fra stasjonsbygningen. Med bakgrunn i gjeldende forvaltningspraksis finner NVE ikke grunnlag for å kreve ytterligere utredning av magnetfelt eller pålegge feltreducerende tiltak.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

3.3.2 Visuelle virkninger og virkninger for landskap

NVE vil i dette kapitlet vurdere tiltakets visuelle virkninger for friluftsliv, naturopplevelser, kulturmiljøer og synlighet fra bolig- og fritidsbebyggelse. Vurderingene begrenser seg til de visuelle virkningene, og omfatter ikke direkte arealinngrep, som vil bli vurdert i senere kapitler.

Virkninger i anleggsfasen vil være forbigående og vektlegges ikke i vurderingene av visuelle virkninger.

Transformatorstasjon

Området rundt omsøkt plassering for Solborg transformatorstasjon er preget av bebyggelse med eneboliger og boligblokker over flere etasjer. Høyden på stasjonsbygget vil øke med 1,5 meter i forhold til garasjen, mens bredden mot borettslaget vil bli om lag fem meter kortere enn garasjen. Se Figur 6 for visualisering. Ny stasjon vil fremdeles stå tett på nærmeste nabobebyggelse.

Figur 6: 3D-visualisering av ny stasjon sett fra nord (til venstre), og fra sørøst (til høyre). Kilde: Lnetts konsesjonssøknad av desember 2023

Nabo Marit Øie mener fasadene på Solborg transformatorstasjon framstår veldig kompakte og spiller inn et ønske om å bryte opp flatene med fargespill eller en profesjonelt utført grafittitegning.

Lnett svarer Øies innspill med at de kan legge inn farge eller struktur i betongelementene i fasaden for å bryte opp store flate. Lnett skriver at de har to transformatorstasjoner med kunst på fasaden og ser på dette som en mulighet også for Solborg. Da med forbehold om retten til å fjerne eventuell kunst dersom det viser nødvendig mht. vedlikehold.

Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV mener at økt høyde på 1,5 meter vil oppleves massivt med foreslått stasjonsplassering og at dette ville utløst krav til dispensasjon fra både plan- og bygningslovens høyde- og avstandskrav. Stavanger kommune skriver i et brev henvendt til borettslaget at de oppfatter at bebygd areal på området blir redusert og det vil gi bedre utsynsforhold mot øst for de fleste i borettslaget. At høyden på nybygget mot blokkenes østside økes med 1,5 meter mener kommunen er akseptabelt. Kommunen skriver at nybygget blir liggende fire meter fra nabogrensen og ha en høyde på ca. seks meter over gårdsplassen på stasjonsområdet, og en høyde på 6,5 og 8,5 meter over veinivået langs blokkene. Stavanger kommune ser derfor ikke at dette er noe voldsomt byggverk.

Lnett kommenterer på uttalelsen fra borettslaget at de har vurdert at utsynet fra enkelte leiligheter forringes noe, men for andre forventes det å gi en forbedring.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Riving av 50 kV Tjensvoll – Ullandhaug

Den omsøkte ledningen som søkes revet går gjennom bebygget område med god bakgrunnsdekning før den krysser det åpne jordbruksområdet nord for Ullandhaug transformatorstasjon. De siste par hundre meterne med jordkabel krysser gjennom deler av Sørmarka.

Lnett vurderer at riving av jordkabel-delen vil være et merkbart inngrep for landskapet under anleggsarbeidet, men uten påvirkning etter at område er tilbakeført. Rivingen av luftledningen er vurdert av Lnett å gi en positiv virkning for landskapsopplevelsen ved Ullandhaug, og en mindre, men positiv virkning for landskap og det visuelle videre ned til Tjensvoll.

NVEs vurdering

NVE legger til grunn at ny stasjon bygges inne på samme tomt som dagens, i et urbant miljø med en rekke tekniske inngrep. Det nye stasjonsbygget vil få en annerledes utforming enn dagens, og deler av det vil kunne framstå mer dominant. Samtidig som høyden øker noe, vil fasaden også kortes inn og dermed åpne opp for nytt utsyn.

Noen beboere vil oppleve et noe forringet utsyn, mens andre får en forbedring. I sum mener NVE at den nye transformatorstasjonen med fasadekonseptet medfører akseptable visuelle virkninger for omgivelsene og nabobebyggelsen.

NVE vurderer at en riving av kraftledningen mellom Tjensvoll og Ullandhaug gir en positiv virkning for det visuelle og landskapsmessige i området hvor luftledningen går.

3.3.3 Virkninger for kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert kulturminner i nærheten som vil bli berørt av tiltaket. Regional kulturminnemyndighet Rogaland fylkeskommune minner om at eventuelle funn ved gjennomføring straks skal varsles til fylkeskommunen og alt arbeid stanses inntil vunnet er vurdert, jf. kulturminneloven § 8 annet ledd. Lnett svarer at de vil utføre arkeologiske registreringer iht. kulturminneloven § 9 i forkant av gravearbeider tilknyttet tiltakene.

NVEs vurdering

Det er ingen registrerte kulturminner som blir berørt av tiltakene, men NVE forutsetter at Lnett oppfyller kravene i kulturminneloven. Vi gjør oppmerksom på at Lnett er ansvarlig for at fredete kulturminner ikke skades. NVE mener at tiltakene får ubetydelige virkninger for kjente kulturminner og kulturmiljø.

3.3.4 Virkninger for friluftsliv

Ifølge søknaden ligger Solborg transformatorstasjon i et bebygd boligområde med få arealer tilgjengelig for friluftsliv. Nærmeste friareal til stasjonsplasseringen vil være Solborgveien friareal som er vurdert til svært viktig friluftslivsområde med stor brukerfrekvens som leke- og rekreasjonsområde. Lnett oppgir at hverken planlagt riggplass, adkomstvei, anleggsbelte eller stasjonsområde vil komme i konflikt med friarealet. Lnett søker å etablere en riggplass over eksisterende gressplen som ikke er registrert som friareal, men som ifølge flyfoto har oppsatt fotballmål. Plenen vil dermed være uegnet for bruk under anleggsperioden. Midlertidig omlegging av gangstier og tilbakeføring av disse vil Lnett beskrive nærmere i detaljplan for anlegget.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

NVEs vurdering

NVE vurderer at tiltaket får små eller ingen virkninger for friluftsliv og rekreasjon i driftsfasen. I anleggsfasen vil støyende arbeider og anleggstrafikk kunne gi midlertidige virkninger for bruken av de nærmeste friluftsområdene, som Solborgveien friareal.

3.3.5 Virkninger for naturmangfold

I henhold til naturmangfoldloven § 7 plikter NVE å legge til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 når det skal vurderes om det skal gis konsesjon til et tiltak eller ikke. Vurdering av konsekvenser for naturmangfold ved bygging av nye transformatorstasjoner knytter seg i hovedsak til direkte arealbeslag i områder og naturtyper med rik eller viktig vegetasjon eller viktige funksjonsområder for arter.

Naturmangfoldloven § 8 første ledd krever at vedtak som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologisk tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget i denne saken bygger på beskrivelse av tiltaket og vurdering av konsekvenser i søknaden. Ifølge Lnetts søknad er tiltaksområdet for ny transformatorstasjon et allerede opparbeidet areal som består av flere bygninger. Eksisterende kunnskapsgrunnlag (Artskart og Naturbase) viser ingen registrerte rødlistede arter eller verdifulle naturtyper innenfor dette området, som vil bli påvirket.

Eksisterende 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug som søkes revet består av luftledning fra dagens Tjensvoll stasjon gjennom bebygd område, over landbruksjord til Ullandhaugleitet og videre i jordkabel inn til Ullandhaug transformatorstasjon. Ledningen krysser et område fugler benytter for å fly til og fra Mosvatnet, som er en rik kulturlandsjø 400 meter nordøst for Tjensvoll-stasjonen. Anleggsfasen for rivingen kan medføre endret flyverute for fugl i området, men tiltaket vil gi en forbedret situasjon for fugl etter endt riving. Der ledningen krysser over landbruksjord er det registrert hekkeområde til vipe, som er kritisk truet (CR) og storspove, som er sterkt truet (EN). Disse kan bli negativt påvirket under hekketiden fra mars til juni. Der kraftledningen går som jordkabel er det registrert et område som barskog med høy bonitet. Ifølge Lnett er imidlertid barskogen hogd og erstattet med nyplantet eik samt bjørk som har etablert seg. Lnett forventer å kunne plante eiketrærne tilbake etter endt anleggsperiode siden rotsystemene fremdeles ventes å være begrensede.

Rogaland fylkeskommune påpeker i sin høringsuttalelse at riggområde TR 23 sør for Ullandhaugveien vil komme tett på hekkeområde for vipe, og ber Lnett vurdere om riggområdet kan flyttes eller begrense anleggsarbeid til et tidsrom med minst mulig sjenanse for vipa. Lnett svarer fylkeskommunen at de er kjent med hekkeplassene for vipe og storspove på jordene ved Ullandhaug. Ved riving av dagens ledning vil Lnett følge anbefalte avbøtende tiltak fra Ecofact for å sikre minst mulig negativ innvirkning for fuglene. Disse består i å vurdere gjerde rundt riggområdet, muligens med fuglepigger for å gjøre det vanskelig for kråkefugler å bruke gjerdet som utkikkspunkt for å jakte. Lnett vil også vurdere tidspunktet for etablering og bruk av riggområdet slik at de ikke faller innenfor hekkeperioden. Lnett vil også avklare med fylkeskommunen om restriksjoner vil omfatte aktivitet innenfor riggområdet.

NVEs vurdering

NVE konstaterer at de omsøkte tiltakene i hovedsak foregår i områder med begrenset verdi for naturmangfold, med unntak av ved hekkeområdet til vipe og storspove. NVE mener at Lnett må

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

følge vurderingene til fylkeskommunen og anbefalingene til Ecofact, og NVE vil stille vilkår om dette. Med slike avbøtende tiltak vurderer NVE at tema naturmangfold får små negative virkninger i anleggsfasen, men ubetydelige til små positive virkninger i driftsfasen som følge av at luftledningen er borte.

3.3.6 Virkninger for arealbruk, landbruk og annen infrastruktur

Lnett skriver i søknaden at nye Solborg transformatorstasjon vil benytte areal innenfor eksisterende stasjonsområde, samt at det er behov for erverv av noe tilstøtende areal. I tillegg kommer midlertidige hjelpeanlegg i anleggsfasen.

Tiltakene ventes ikke medføre konsekvenser for annen infrastruktur som luftfart eller påvirke kommunikasjonssystemer som til eksempel nødnettet.

Dagens 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug krysser over jordbruksområdet mellom Ullandhaugveien og Ullandhaug transformatorstasjon. Rivingen av luftledningen vil midlertidig hindre jordbruksdrift innenfor anleggsbeltet, men kan driftes som normalt etter endt riving og uten tidligere begrensninger under ledningstraseen. Statsforvalteren i Rogaland påpeker at riggområdet er planlagt på dyrka mark, og at dette på generelt grunnlag ikke er ønskelig samtidig som statsforvalteren ser at alternativet i dette tilfelle innebærer minst arealinngrep. Statsforvalteren ønsker at riggarealet reduseres så mye som mulig og at landbruksjord kun tas i bruk når det er teknisk nødvendig. Området bør også kun benyttes i en mindre tidsperiode, slik at landbruksaktivitet kan gjenopptas snarest mulig. Lnett tar innspillene til statsforvalteren til etterretning og vil justere arealstørrelsen etter behov, samtidig behovet for riggplassen må ses i sammenheng med forelagt kabeltrasé mellom Solborg og Ullandhaug når ny jordkabel skal legges senere.

Bygging av ny stasjon krever midlertidig omdirigering av trafikk på veinettet i forbindelse med byggefasen for ny stasjon. NVE forutsetter at Lnett innhenter nødvendige tillatelser etter vegloven for disse tiltakene. Dersom det er nødvendig med midlertidige trafiksikringstiltak i anleggsfasen må dette også avklares med rette vegmyndighet.

NVE forutsetter videre at Lnett avklarer om de omsøkte tiltakene vil være i konflikt med annen infrastruktur i grunnen, og at Lnett bekoster eventuell omlegging av annen infrastruktur som følge av omsøkte tiltak.

NVE mener virkningene for landbruk vil være små og forbigående, og rivingen av 50 kV-ledningen gir noen positive virkninger fordi restriksjonene under kraftledningen blir opphevet. NVE vil stille vilkår om at eventuelle områder med matjord som blir berørt skal sikres i tråd med vår veileder for terrengbehandling ved bygging av energianlegg (2/2021)², se særlig punkt 3.1.3 om behandling av dyrket mark i forbindelse med etablering av riggområder. Videre skal det ikke benyttes tunge maskiner som pakker jorda. Lnett skal beskrive planen for bevaring av matjord som del av detaljplan.

3.3.7 Naturfare og beredskap

Lnett har gjort en generell vurdering av sikkerhet og beredskap for de omsøkte tiltakene. Enkelte operasjoner knyttet til byggingen av Solborg transformatorstasjon vil kreve utkobling av deler av

² https://publikasjoner.nve.no/veileder/2021/veileder2021_02.pdf

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

eksisterende anlegg, som medfører at arbeid knyttet til dette legges til perioder med lav belastning i nettet, typisk sommerhalvåret. Rivingen av ledningen mellom Tjensvoll og Ullandhaug skjer i områder med boliger, skoler trafikk og områder med en del mennesker. Hvordan tilstrekkelig sikring av arbeidsområdet, god kommunikasjon og overvåking underveis blir løst, vil Lnett beskrive nærmere i en detaljplan for selve anleggsarbeidet.

Ny omsøkt stasjon og riving av ledning ligger utenfor aktsomhetsområder for flom og skred, og tiltakene medfører ikke nevneverdige endringer med hensyn til overvann. Nytt bygg vil ha mindre takflate enn dagens, samt at asfaltert areal reduseres noe og dermed reduserer overvannsproblematikken i en viss grad.

NVE minner om at for nettanlegg med hjemmel i energiloven § 3-1 vil ikke kravene til sikkerhet mot naturpåkjenninger i plan- og bygningsloven eller i TEK17 kapittel 7 gjelde. Lnett er likevel ansvarlig for å sørge for effektiv sikring og beredskap og at bygging av anlegget planlegges og gjennomføres med tilstrekkelig sikkerhet for mot naturfare, jf. §§ 3-5 og 3-7 i energilovforskriften. Videre plikter tiltakshaver å sørge for tiltak for å forebygge og begrense virkningen av ekstraordinære situasjoner. Dette følger av energiloven § 9-2 jf. § 9-1.

På bakgrunn av vurderingene over, mener NVE at løsningen Lnett søker om gir tilstrekkelig sikkerhet for anlegget med hensyn til naturfarepåvirkning og innebærer liten fare for å forårsake naturfarehendelser. NVE understreker at tilstrekkelig sikring av arbeidsområdet, kommunikasjon til omgivelsene og overvåking underveis, skal beskrives nærmere av Lnett i en detaljplan for anleggsarbeidet.

3.3.8 Anleggsarbeid, trafikk og riggområder

Forurensning

Det er utført miljøtekniske undersøkelser på eksisterende stasjonstomt, uten funn av forurensede masser. Kartdata fra Miljødirektoratet knyttet til grunnforurensning påpeker heller ingen mistanke om forurenset grunn på stasjonsområdet.

NVE legger til grunn at det ikke er forurenset grunn innenfor tiltaksområdet, men understreker at dersom det oppdages forurensede masser under anleggsarbeid skal dette håndteres i samsvar med forurensningslovens regler.

Jordkabelen som skal fjernes er av typen oljetrykkskabel, hvor oljen vil tappes ut ved hjelp av trykkluft. Lnett skriver i søknaden av de vil vurdere utskifting av masser i traseen dersom denne er forurenset med olje fra kablene.

NVE forventer at Lnett beskriver en plan for fjerning av anlegg som del av detaljplanen for anleggsarbeidet, hvor planen inkluderer hvordan avrenning og eventuelle uhellsutslipp kan unngås og håndteres.

Støy og støv i anleggsperioden

NVE konstaterer at anleggsarbeidene vil foregå i et bebygd område som kan gi ulemper i form av støy og støv for naboer i anleggsfasen. NVE forutsetter at Lnett overholder grenseverdier for bygge- og anleggsvirksomhet gitt i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2021)*, samt at Lnett vurderer og beskriver mulig støvreduserende tiltak i detaljplanen og at *Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen (T-1530/2012)* legges til grunn i vurderingen av

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

tiltak. Eventuelle dispensasjonssøknader og tiltak skal godkjennes av rette forurensningsmyndighet.

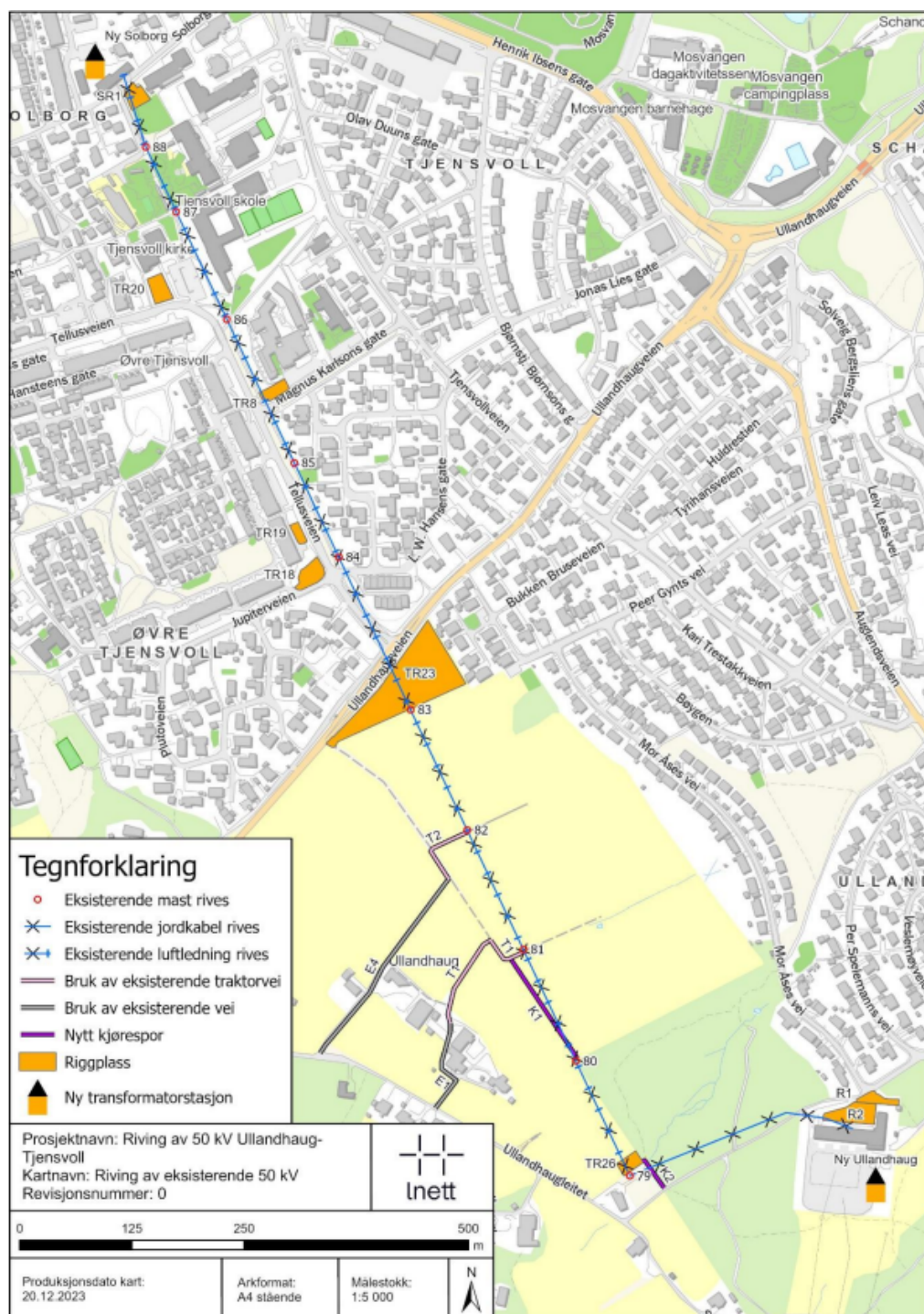
Riggområder og adkomstveger

Elin Høyland Bryne er nabo til planlagt riggplass ved Ullandhaug (merket TR23 i Figur 7). Hun er bekymret for all trafikken som vil gå inn og ut av plassen og viser til at det allerede er mye trafikk fra Tjensvoll og Ullandhaug om morgen og ettermiddag. Hun spør om det er mulig å flytte planlagt riggplass til et annet område.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 7: Situasjonsplan for riving av 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug med riggplasser, kjørespor og bruk av eksisterende veier. Kilde: Lnett sin konsesjonssøknad av desember 2023.

Lnett svarer på Bryne sitt innspill med at det aktuelle riggområdet må ses i sammenheng med Lnetts fremtidige planlagte kabeltrasé mellom Solborg og Ullandhaug, hvor dette arealet vil få en sentral rolle. Arealet er valgt fordi det er godt plassert for kryssing av Ullandhaugveien og det allerede er en form for avkjøring der til jordbruksareal. Lnett har vurdert fordelene fra sentral

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

plassering og tilgjengelighet som større enn ulempene i form av behov for trafikkregulerende tiltak og mener riggplassen bør bestå.

Marit Øie ønsker at deler av midlertidig vei mellom Symreveien og Tennisveien beholdes etter endt anleggsarbeid. Lnett svarer at de kan la være å tilbakeføre deler av veien dersom det er ønskelig fra Stavanger kommune, og at kommunen da må ordne nødvendig avtale med grunneier og andre nødvendige tillatelser og reguleringer.

Kari Ommedal og Aagot Meling skriver i sin uttalelse at Symreveien ikke må brukes av andre enn de som tilhører veien og viser til at den er smal med høye hekker og uoversiktlige utkjøringer. Lnett kommenterer at det vil bli nødvendig med noe trafikk via Symreveien i begrensede perioder når anleggsarbeid i Solborgveien gir begrenset fremkommelighet.

NVE oppfatter at flere naboer er opptatt av det som skjer i anleggsfasen for de omsøkte tiltakene. Lnett skriver selv at de vil beskrive hvordan trafikkavvikling blir planlagt i detaljplanen samt en faseplan for trafikkavvikling bestilt av Stavanger kommune. NVE forventer at berørte grunneiere og rettighetshavere blir kontaktet i forbindelse med utarbeidelse av detaljplanen for anleggsarbeid.

4 NVEs konklusjon om søknad etter energiloven

4.1 Oppsummering av virkninger av tiltaket

NVE er enig i at det er behov for å erstatte Tjensvoll transformatorstasjon. Hovedbegrunnelsen er at dagens stasjon er gammel og den er ikke tilrettelagt for en oppgradering til 132 kV spenningsnivå. Lnett ønsker på sikt å etablere 132 kV som standard på sitt regionalnett. Å oppgradere dagens stasjon med nye komponenter er mulig, men en reinvestering ville uansett kommet om noen år. Lnett har sett på muligheten for å legge ned stasjonen uten reinvestering, noe som vil kreve tiltak i tre andre transformatorstasjoner. På grunn av relativt stor avstand fra de forsyvende stasjonene ville dette konseptet gitt større tap i nettet og potensialet for spenningsproblemer i normal drift er stor ifølge Lnett. NVE er enig med Lnett i at det er et begrunnet behov for å erstatte dagens stasjon med ny.

Lnett har vurdert flere plasseringsalternativer. To alternativ nord for dagens stasjon på området til Stavanger Forum og det omsøkte alternativet på dagens stasjonstomt. Det ene av de to, med tilsvarende komponenter som omsøkt løsning, har omtrent like virkninger, men er anslagsvis syv millioner kroner dyrere (149 millioner kroner). Denne plasseringen ville fjernet transformatorstasjonen fra dagens boligbebyggelse, i tråd med ønsket fra Borettslaget Tjensvoll Terrasse IV, men kommet tett på et idretts- og messeområde. Alternativet med plassering på dagens stasjonstomt har vært ønsket fra Stavanger kommune etter deres vurdering mellom allmenne interesser og ulempene naboene til det omsøkte alternativet. NVE er enig i at det omsøkte plasseringsalternativet er best egnet.

Det nye stasjonsbygget vil bli bygget etter gjeldende byggteknisk forskrift så langt det passer, og sikres i henhold til kraftberedskapsforskriften. Selve stasjonsbygget får en grunnflate på ca. 420 m² og største høyde på 13,5 meter, hvorav noe er under terreng. Noen naboer vil få endret utsyn som følge av stasjonsbygget, men det er både negative og positive virkninger. NVE mener utformingen av det nye stasjonsbygget medfører akseptable virkninger for omgivelsene og nabobebyggelse.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Støyberegning som Lnett har fått utført viser at nærmeste bebyggelse vil få støynivåer under grenseverdiene satt i *Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442, 2021). For flere blir det en betraktelig reduksjon i støynivå fra dagens situasjon. NVE forutsetter at Lnett bygger anlegget i tråd med retningslinjene og anbefaler Lnett å innlemme ytterligere støydempende tiltak i forbindelse med detaljplanleggingen av stasjonen. NVE konstaterer at det nye stasjonsbygget vil medføre noe skyggekast mot nærmeste boligbebyggelse på morgenen i perioden rundt vår- og høstjevndøgn. Ulempene dette medfører for nærmeste nabo til stasjonen er etter NVEs vurdering av begrenset og akseptabelt omfang.

For byggingen av ny stasjon er det relativt små og avklarte virkninger for miljø og samfunn utover det som er påpekt over. Det er vesentlig at detaljplanen sørger for gode løsninger for trafikkavvikling ved stasjonsområdet, samt at støyende anleggsarbeid forholder seg til gjeldende retningslinjer. For rivingen av ledningen mellom Tjensvoll og Ullandhaug planlegger Lnett å benytte en riggplass som befinner seg i nærheten av kjent hekkplass for vipe og storspove. NVE vil i anleggskonsesjonen stille vilkår om begrensninger i etablering og bruk av riggområdet i anleggsperioden av hensyn til vipe og storspove, samt inngjerding av anleggsområdet TR23 med fuglepiger.

NVE forutsetter at Lnett utarbeider en plan for trafikkavvikling i anleggsfasen som er avklart med rette vegmyndighet. NVE konstaterer at Lnett har avklart omlegginger av annen infrastruktur som kommer i konflikt med de omsøkte tiltakene, og forutsetter at Lnett bekoster eventuell omlegging.

Vi konstaterer at anleggsarbeidene vil foregå i relativt tettbygd område som kan gi ulemper i form av støy og støv for naboer. NVE forutsetter at Lnett overholder grenseverdier for bygge- og anleggsvirksomhet gitt i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen* (T-1442/2021), samt at Lnett vurderer og beskriver mulig støvreduserende tiltak i detaljplanen og at *Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen* (T-1530/2012) legges til grunn i vurderingen av ulike tiltak.

4.2 Detaljplan

Byggingen av ny stasjon og riving av ledningen mellom Tjensvoll og Ullandhaug medfører anleggsarbeider av et slikt omfang at NVE vil stille krav om at Lnett lager en detaljplan som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Etter vår erfaring kan en detaljplan bidra til å redusere eller unngå negative miljøvirkninger ved bygging av transformatorstasjoner og riving av ledninger. Denne er forpliktende for entreprenør og byggherre. Det forutsettes at Lnett drøfter detaljplanen med berørt kommuner, grunneiere og andre rettighetshavere. NVE har utarbeidet en veileder for utforming av detaljplan³. Der går det frem at blant annet nødvendig transport og anleggstrafikk skal beskrives og plan for istandsetting skal inkluderes. Utover det som er beskrevet i veilederen, setter NVE vilkår om at følgende temaer skal beskrives og drøftes nærmere i detaljplanen:

- **Fasadeutforming av stasjonsbygg.** Planlagt fasadeutforming, fargevalg og materialbruk for stasjonsbygg skal detaljeres og visualiseres. Muligheter for kunstneriske uttrykk, som graffiti eller liknende, skal fremgå av beskrivelsene.

³ [Detaljplan for energianlegg](#)

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

- **Anleggsstøy.** Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2021) skal legges til grunn. Søknader om eventuell dispensasjon fra gjeldende regelverk skal behandles av rette forurensningsmyndighet.
- **Tiltak for å redusere støy i anleggsfasen.** Vurdering av tiltak skal gjøres ut fra kapittel 6 i Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanleggingen (T-1530/2012). Nødvendige tillatelser fra rette forurensningsmyndighet skal vedlegges.
- **Landbruk.** Beskrive hvordan ulemper for jordbruksdriften kan begrenses i størst mulig grad, og inkludere en plan for bevaring av matjord gjennom lagring av toppmasser og ikke bruke tunge anleggsmaskiner som pakker jorda. Tiltakene må sørge for at jordens produksjonsevne ikke reduseres og at landbruksaktiviteten kan gjenoppstartes så tidlig som mulig. Se til NVEs veileder for terrengbehandling ved bygging av vassdrags- og energianlegg⁴.
- **Internkontroll.** Lnett må ha et internkontrollsystem for energianlegg.⁵ NVE forutsetter at dette er på plass, og at dere praktiserer internkontroll. Vi viser til NVEs «Veileder til internkontroll for krav til miljø og landskap for energianlegg».⁶
- **Hensyn til vipe og storspove.** Restriksjoner på anleggsarbeidet og avbøtende tiltak for å hensynta hekkende fugl skal beskrives.

4.3 NVEs konklusjon

Med vilkårene NVE stiller til anleggskonsesjonen mener NVE at tiltakets fordeler for samfunnet klart oppveier ulempene for allmenne og private interesser. I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til å bygge og drive nye Solborg transformatorstasjon, og tillatelse til å rive dagens stasjon samt 50 kV kraftledningen Tjensvoll–Ullandhaug. Tillatelsen gis i anleggskonsesjon med NVE-ref. 202320355-30.

⁴ Se NVEs [veileder for terrengbehandling](#) ved bygging av vassdrags- og energianlegg

⁵ [Energilovforskriften § 3-7](#) (forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m.).

⁶ [NVE Veileder Nr. 8/2018 Veileder til internkontroll for krav til miljø og landskap for energianlegg](#).

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønnsak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. ekspropriasjonsloven § 12.

Hjemmel

Lnett har i medhold av lov om oreigning av fast eiendom av 23. oktober 1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»

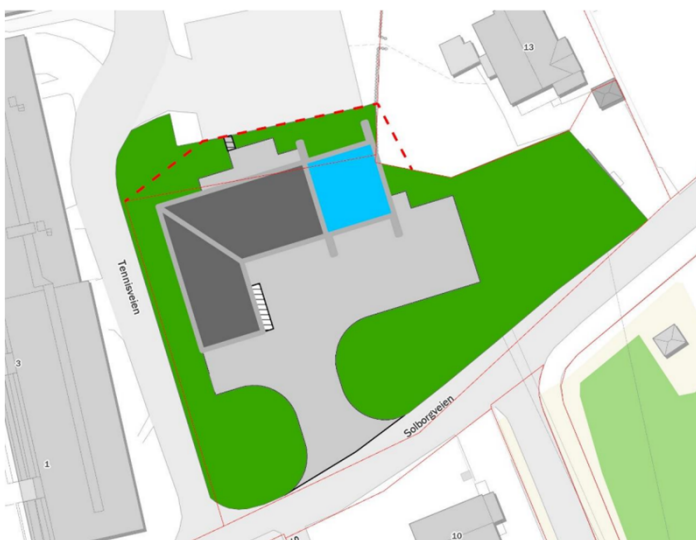
Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene.

Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Lnett har søkt om ekspropriasjon til eiendomsrett for følgende arealer:

- Ca. 200 m² fra gbnr. 26/451 og ca. 20 m² fra gbnr. 26/637

Figur 8: Utsnitt av kart med forslag til justerte eiendomsgrenser ved Solborg transformatorstasjon. Kilde: Lnett sin søknad om ekspropriasjon av desember 2023.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Lnett søker om ekspropriasjon til bruksrett for:

- Omlagte ledningstraseer inn til stasjonen, samt etablering av nye kabler som vist på kart under.
- Etablering av midlertidige hjelpeanlegg som riggplasser, veier, kjørespor mv. for bruk i anleggsperioden som vist på kart på neste sider.

Figur 9: Utsnitt av kart som viser forberedende anleggsarbeid med omlegging av infrastruktur til venstre, og permanent kabelforlegning til høyre. Kilde: Lnett sin konsesjonssøknad av desember 2023.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

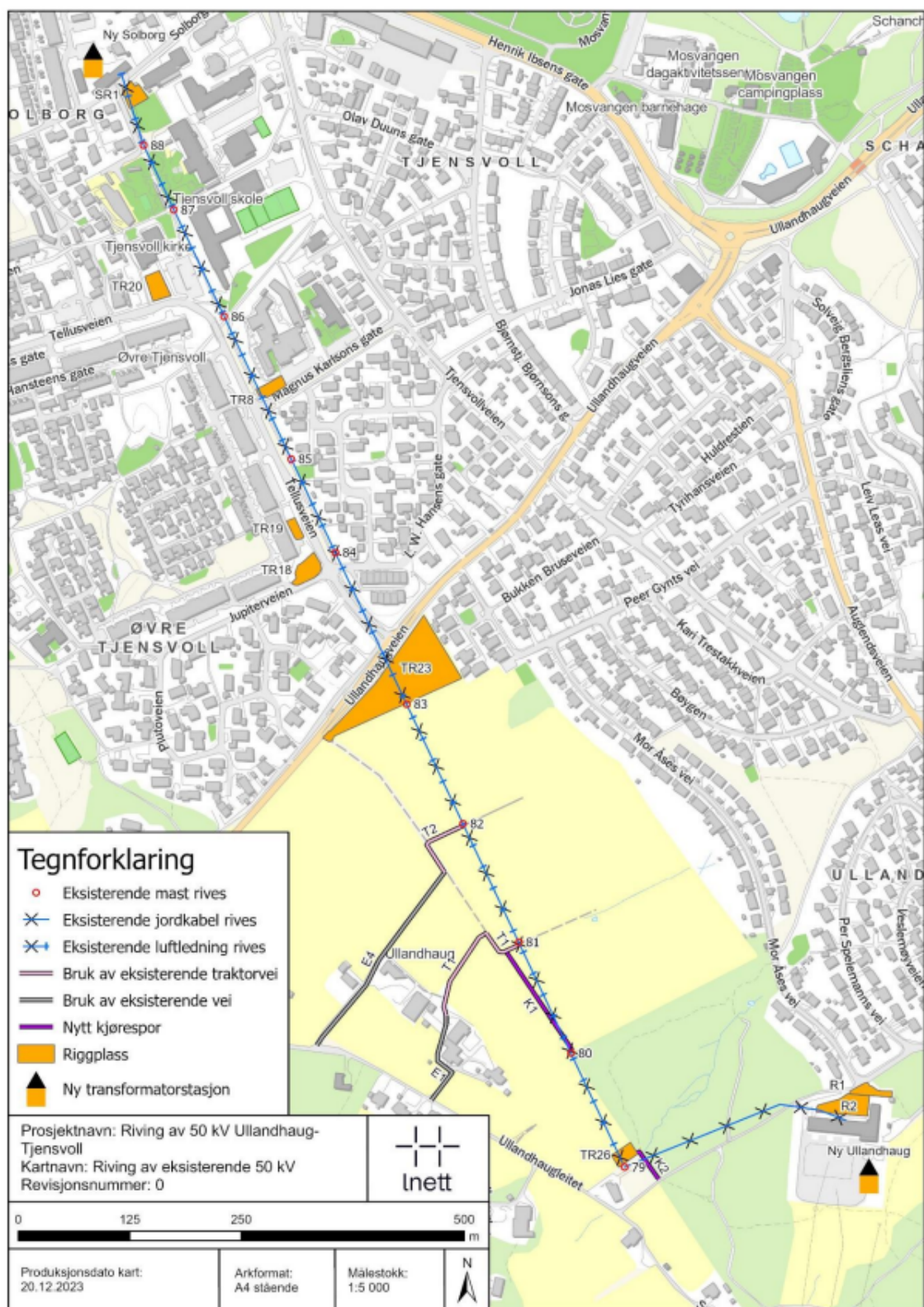

Figur 10: Oversikt over tiltaksområdet med riggplasser og anleggsvei for Solborg transformatorstasjon. Kilde: Lnetts konsesjonssøknad av desember 2023.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Figur 11: Oversikt over tiltaksområdet med riggplasser og anleggsvei for rivingen av 50 kV Tjensvoll-Ullandhaug. Kilde: Lnett sin konsesjonssøknad av desember 2023.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd: «Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet, reduserte energitap og avbruddskostnader avveies mot hensynet til de grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se våre vurderinger over.

Enkeltpersoner blir i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordelene ved anleggene vi har gitt konsesjon til utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre.

NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Lnett har søkt om. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 202320355-31.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE forutsetter at Lnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

Forhåndstiltredelse

Lnett søker også om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

6 Vedlegg – Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

6.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

6.2 Ekspropriasjonsloven

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 er *kraftliner, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg* mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter ekspropriasjonsloven § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter ekspropriasjonsloven.

6.3 Samordning med annet lovverk

6.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av plan- og bygningsloven, med unntak av lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting. Dette innebærer at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngår i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Unntaket fra plan- og bygningslovens plan- og byggesaksbestemmelser gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling av kommunen. I denne saken har ikke tiltakshaver søkt om slike byggverk.

6.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

6.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønnsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

7 Vedlegg – Høringsparter

Konsesjonssøknad og søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse, ble sendt på høring 17. september 2024. Fristen for å komme med merknader ble satt til 31. oktober 2024. Den offentlige høringen av søknaden ble kunngjort etter gjeldende regler i oreigningslova 20. september 2024 i Stavanger Aftenblad og som nettkampanje fra 19. til 30. september hos RA Stavanger, samt Norsk lysingsblad 17. september 2024.

Følgende instanser fikk søknaden på høring:

Rogaland fylkeskommune

Statsforvalteren i Rogaland

Statnett SF

Telenor Norge AS

Grunneiere/rettighetshavere

Naboer/gjenboere

Stavanger kommune

BirdLife Rogaland – Stavanger og omegn lokallag

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap – Region Sør

Lnett orienterte berørte grunneiere og naboer om søknaden og fristen for å komme med uttalelser.

Høringsuttalelsene og søkers kommentarer er tilgjengelige via [offentlig postjournal \(elnnsyn\)](#) og/eller sakens nettside www.nve.no/18250/A.